

Dosya:

Şiir Tecrübesi 1

Ali Galip Yener, Celâl Fedai, Ömer Aksay, Ömer Erdem,
Ali K. Metin, Mustafa Muharrem, Ali Emre, Abdülkadir Budak

•

Hayriye Ünal *Şiirde Avamlığın Methi*

Yalçın Armağan *Kendi Üstüne Çöreklenmiş Sanat*

Turan Koç *Erdem Bayazıt'ın Şiirlerinde Tanıdık Ses*

Mustafa Köneçoğlu *Şairin Söz Hakkı...*

Ahmet Haydar Ak *Foucault ve Eksikleri*

Muhsin Mete *Zürih-Viyana-Kışnev Seyahat Notları-II*

AYNANIN MUSTAFA SIRRI KUTLU SEMPOZYUMU

26-27 NİSAN 2012

Geleneđi; ağın mekân ve zaman algısıyla bir arada telif ederek yeniden yorumlayan, hikâyemizin yalnızca “bizim hikâyemiz” olması gerektiğini söyleyen, Türk hikâyesinin yaşayan en önemli simalarından biri olan Mustafa Kutlu, Küçükçekmece Belediyesi'nin katkılarıyla gerçekleşecek bir sempozyumda, hayatı, sanatı, eserleriyle değerlendirilecek.

Sempozyum, Mustafa Kutlu adına düzenlenen geniş çaplı ilk çalışma olması bakımından önem taşıyor.

Sempozyuma, Türk edebiyatı sahasında yaptıkları çalışmalarla tanınan seçkin bir akademisyen kadrosu katılacak.

KÜÇÜKÇEKMECE
BELEDİYESİ

EDEBİYAT GÜNDEMİ

- Necati Mert/*İspor ve Entelektüel* 3
Mehmet Kahraman/*Edebiyat Neye Yarar...* 5
Ayşe Bağcivan/*Cezbede Bir Narsist Üzerine Vural Kaya ile Söyleşi* 7

TAKİP MESAFESİ

- Hayriye Ünal/*Şiirde Avamlığın Methi* 12
Liman Mehmetcihat/*Gündeliğin Nevrotik Samplingleri 1: Halk Ekmek* 15
Yalçın Armağan/*Kendi Üstüne Çöreklenmiş Sanat* 22
Liman Mehmetcihat/*Gündeliğin Nevrotik Samplingleri 2: Çerçöp* 23

Hasan Aycın/*Çizgi* 27

Ömer Aksay/*Kartalın Et Söküşü* 28

Kenan Çağan/*Tecrit Yasası* 32

Mehmet Sümer/*Umarısız Sayrının Söylediği* 33

Mustafa Celep/*Allah' a İman Ettim Bir de Türkiye' ye* 36

Yahya Kurtkaya/*Akan Su Kir Tutmadığında* 38

Ayşe Sevim/*Depresan* 40

Yasin Mortaş/*Saatlere Paragraf Açan Seyyah* 41

William Shakespeare/*Korkma Kavurucu Güneşten...* 42

Turan Koç/*Erdem Bayazıt' ın Şiirlerinde Tamdık Ses* 43

Mustafa Köneçoğlu/*Şairin Söz Hakkı: Sözün Hayat Hakkı* 49

Mustafa Zeki Çıraklı/*Anlatıbilim Yazıları/"Nikâhına Beni Çağır Sevgilim":...* 54

Ahmet Haydar Ak/*Foucault ve Eksikleri* 58

DOSYA

ŞİİR TECRÜBESİ-1

Ali Galip Yener/*Estetik Tecrübe ve Modernist Şiir...* 65

Celâl Fedai/*İşte, Masalar Musalla Taşı...* 74

Ömer Aksay/*Hem Nasıl Bir Cür' ettir Şiir Yazmak!* 85

Ömer Erdem/*Taze Ölüm Yalnız Tecrübe* 90

Ali K. Metin/*Şiirin Kozası: Şairin Meramı* 92

Mustafa Muharrem/*Baba Kim, 'Şair' in Sütü Yeterli mi?* 97

Ali Emre/*Gülümser Dibinden Bize Zamanın* 100

Abdülkadir Budak/*Şiir Tecrübesi* 106

Atasoy Müftüoğlu/*Hatırlayabildiklerim...* 109

Abdullah Uçman/*Yazarlar ve Yazı Mekânları Üzerine* 112

Ali K. Metin/*Devriye* 119

Muhsin Mete/*Zürih-Viyana-Kişinev Seyahat Notları- II* 128

Mustafa Şerif Onaran/*"Evet, Sabah Olacaktır..."* 135

Asım Öz/*Zeynep Uysal' la Edebiyat-Tarih İlişkisi Üzerine Söyleşi:...* 139

KİTAPLIK

Mustafa Melih Erdoğan/*Cezbede Bir Narsist* 148

Mustafa Kirenci/*Büyüyenay* Yayınevi 149

Yusuf Turan Günaydın/*Karabatak: İki Ayda Bir Edebiyat ve Sanat Dalışı* 152

HECE

AYLIK EDEBİYAT DERGİSİ
ISSN 1301-210X

YIL: 16 SAYI: 184
NİSAN 2012
(Her ayın birinde yayımlanır.)

Yayın Türü: Yerel Süreli

Hece Yayıncılık Ltd.Şti. Adına
Sahibi: Ö. Faruk Ergezen

Yazı İşleri Müdürü: İbrahim Çelik

Yayın Yönetmeni: Hüseyin Su

Yönetim Yeri

Konur Sk. No: 39/1
Kızılay/Ankara

İletişim

Tel: (312) 419 69 13 **Fax:** (312) 419 69 14

İnternet Adresi: www.hece.com.tr

e-mail: hece@hece.com.tr

P.K. 79 Yenışehir/Ankara

Dizgi-Düzeltili: Hece

Teknik Hazırlık: Bülent Güler

Kapak: Sarakusta **web:** sarakusta.com

Baskı: Öncü Basımevi **Tel:** 384 31 20
K. Karabekir Cad. Ali Kabakçı İş Hanı No: 85/2
İskitler/ ANKARA

2012 Yılı Abone Bedeli:

Yıllık: 90 TL.

Kurumlar İçin: 220 TL.

Yurt Dışı: 150 Euro

Posta Çeki: 149582

Hece Basın Yayın Ltd. Şti.

Gelen yazılar yayınlansa da yayınlanmasa da geri
verilmez. İlkelerimize uymayan ilânlar alınmaz.

Baskı Tarihi: 31.03.2012

NECATİ MERT

İSPOR VE ENTELEKTÜEL

Sol ayakla başlanırmış yürüyüşe; sol ayak atılırken sağ kol, sağ ayak atılırken sol kol kaldırılırmış; ama öyle ne tembel tembel ne de uyuşuk, gevşek: bacak dizden kırılıp bel hizasına kadar çekilmeli, kollar yumruklu ve dik, omuzlarla da hem seviye olmalıymış. Ortaokuldayım. Şahin (Köktürk) Hoca böyle anlattı, gösterdi uygun adımı; ben o güne kadar hiç yürümemişe döndüm. Bir ders boyunca pota altında bir başıma talime değil de adeta dâra çekildim.

Kopkoyu bir beceriksizlik! Bütün sınıf yürüyor, ben yürüyemiyorum. Şaban'ın (Günel) kulakları çınlasın; "Dondurmayı sade severim, memleketi karışık!" der o; al benden de tencere yemeğinde o kadar: "Türlü gibisi var mı be!" De ben o tarihte halimi, pardon! milli eğitimin halini sarakaya alamıyorum tabii. İçerde, Muzaffer (Şatır) Ağbı'nın Acemleri taklidine kadar da alamayacaktım: "'Tüfeng, hoptike!' dermiş Acem; haydaa! tüfekler omuza olurmuş! Devamı da şöyle: 'Düş ileri, tümbek geri! Yahşi kadem, marş! Yek, dü! Yek, dü!'" Pek güzel seslendirirdi ağbim, pek gülerdik.

Spor zararlı mı? Değil herhalde. Hele bugün -ki yürüyüşten yüzmeye, balık avcılığından paraşütle atlamaya, judodan haltere, pingpongdan güreşe... her eğlence, oyun, müsabaka, hatta salonda alet altında, üstünde, yanında yapılan her hareket, halı sahada top peşinden yaşlı yaşlı koşturmacalar da spordan sayılıyor zararlı olabilir'i bile demek cesaret ister. Geçenlerde *Taraf*'ta "Telesiyej" yazarı bu cesareti gösterdi; isporu külfet gören, isporla ülfeti hiç olmayan fakir de hem sevindim hem de üzerimdeki hakkından naşi Şahin Hoca'yı rahmetle andım.

EDEBİYAT GÜNDEMİ

Hülya Avşar *Hürriyet'*te A.A'ya verdiği röportajda demiş ki: "Spor yapmayan, vücudundaki teri atmayan, bedenine bakmayan bir erkeği ... yatağa almayı bırak, suratına bile bakmam." Bir dediği de şu: "Ben, beynimle sevişmeyi seviyorum. Beyniyle sevişebildiğim erkeğin seksinden zevk alıyorum."

Bakındı! Nasıl bir beyindir bu? Hangi erkektedir? A.A bunu sormamış ama "anlaşılan o ki zeki, akıllı, entelektüel biriki miyle etkileyen erkeklerden söz ediyor" Hülya Avşar. İyi, güzel de "Telesiyej" yazarı da soruyor: "Peki, siz hiç kafasını sporla bozmuş, fitness salonlarından çıkmayan bir entelektüel gördünüz mü?" Örnekleri de açıklayarak sıralıyor: "Balzac, Victor Hugo, Yahya Kemal, Yaşar Kemal, Umberto Eco... hiçbiri fit değildi, hatta hayli kiloluydular." (*Taraf*, 18 Ekim 2011).

Spora, günlük hayatta bu kadar angaje olunmuş spora, beynin soyutlama gücünü zayıflattığı için de karşı çıkıyor yazar. "Çünkü spor, esas olarak somutlama üzerine kurulmuştur; yaratıcılığı bile fizikseldir, matematikseldir; hesap kitap, antrenman, zamanlama ve programlama işidir. Bu yüzden de spora sarmış kişilerin soyutlama ihtiyacı varla yok arası, minimum gerekli düzeydedir."

Entelektüelin işi olmaz bunlarla. "Gerçek bir düşünür, gerçek bir entelektüel soyutlama uzmanıdır (çünkü)." Bilgili kişiden söz edildiği sanılmasın sakın, aman! "[B]ilgi depolamak sadece malumatfuruş yapar insanı; o bilgiyi bir soyutlama malzemesi olarak kullanamıyorsa insan, entelektüel filan olamaz."

Öyleyse son zamanlarda spor neden bunca "mistifiye edilerek" pompalanmakta acaba? Yazarın endişesini paylaşırım: "Sistemin, kitleleri ortalama bir zekâyâ hapsedme projesidir bana göre." Yani kısırlaştırma. Zekâyı kısırlaştırma.

Ahmet Rasim *Şehir Mektupları'*nın birinde bir bisiklet sporcusunu anlatır ki

spor düşkünlüğünün yüz yıl önce de komik bulunduğunun resmidir. Şöyle ki bir toz dumanın bir şimşek hızıyla geldiği ta uzaktan görülür. Peşi sıra da ağzı açık koşan, saldıran köpekler. Yaklaşırlar. Mektupçu'dan aynen: "Önde bir tekerlek, o tekerleğin çemberine teğet çekilen çizgi istikametine doğru eğilmiş bir vücut, ondan ötede yine bir tekerlek, durmadan hareket ediyordu." Adamın yüz hatlarını, tavrını bütün detayıyla anlatır Ahmet Rasim. Kıyafetinden alıntı: "Beline bir kuşak dolmuş, bir ucu kuşağa, öbürü Bismark renkli kısa pantolonunun cebine dalmış gümüş veya nikelden bir zincir; ayaklarında, dizine kadar örten hafif kahverengi bir çorap ile alafraçta çarık vardı." Şu gözlem de sağlam kafanın sağlam vücutta olduğunu gayet aşikâr yalanlar: "Terlemiş. Akşamın karsarsız rüzgârı, velosipedle önünde döne döne havlayan kayış bacakların kaldırdıkları tozu, durmadan yüzüne iade ediyordu. Çehresi kir içinde, koltuklarının altı akciğer ve karaciğerlerine doğru bir nemli zemin halinde idi."

Sait Faik'in de bir öyküsü vardır: "Jimmastik Yapan Adam". Elli yaşlarında bir adamcağız, insandan uzak, denize parça parça dökülmüş kayaların yanından çıkılan bir meydana el kol hareketleri yapar. E, jimnastik bu, herkes yapar, yapar da vakitli vakitsiz ve boyuna yapması dikkat de çeker. Ayrıca vücudu çirkin, saçları döküktür. Ona yakından bakmak, onunla konuşmak ister anlattı. İyi de ne diyecektir ona? "[J]imnastik insana bir halt ediyorsa şimdiye kadar sizin müthiş bir şey olmanız lazımdı. Ama ilk günden beri aynısınız. Hatta daha zayıfsınız' mı diyecek(tir)?"

Gül Allah gül! Hülya Avşar, bu adamı tanısaydı... Yok, böyle değil! Bu öyküden haberi olsaydı, dediklerini demezdi herhalde. Yoksa hiç tınmaz, yine der miydi?

Çünkü kuşaklar boyu olduğundan emindirler kendileri: “Adım sanım ortalıkta olmasa da, benden sonraki kuşaklara bile örnek gösterileceğim.” Dediklerinden de vazgeçmeyeceklerdir öyleyse.

Entelektüellik spor düşkünlüğüyle sınırlı değil demek, fazla olarak müthiş kibirmiş de.

MEHMET KAHRAMAN

EDEBİYAT NEYE YARAR...

Sanat eserlerine pragmatik açıdan yaklaşılabiliyor mu? Geçenlerde bir öğretmenle konuşurken aklıma geldi bu soru. Öğretmen şöyle demişti: “Beş liralık korsan kitap, üç liraya alınabiliyor yine de okumamak için bir sürü bahane sıralıyorlar...” Sebep? “Zamanımızı boşa geçireceğimize daha faydalı şeyler yapsak ya da için soru çözsük...” Okumak, zamanı boş geçirmek mi? Boş zaman işi olmaktan öte lüzumsuz bir işlem olarak telakki edilmesi hayret verici. Faydalı olmakla kast edilen şey tam olarak nedir? Bir ilaç olsa ağrılara faydalı olacak denilebilir ama öyle de değil. Sınavlar için soru çözülecek zamandan çalışıyorsunuz, denmek isteniyorsa belki diyeceğim ama sözkonusu öğrenciler henüz birinci sınıftalar ve daha sınav kaygıları yok. Böyleyken bunu diyebiliyorlarsa durup düşünmek lazım.

Okumak boş zaman etkinliği olarak görüldüğü müddetçe, alternatif arayışı hep olacak ve mukayese edilecektir. Aslında okumama bahanesinin, tek başına tembel öğrenci gerekçesiyle de geçiştirilecek bir şey olmadığını; daha karmaşık, daha derin nedenlerin sonucu olduğunu düşünüyorum. Şöyle ki, kitabı hayatımızdan çıkarıp atmamız mümkün değil, öyleyse kendimizi tatmin edecek bir yöntem bularak vicdanî rahatlığa kavuşmamız gerekiyor; bu da olumsuzlama ya da değersiz-

leştirmeyle mümkün. İnsan önce yaptığına inanmalı. Kim inanmadığı bir şey için ömrünü, zamanını harcar! Okul yıllarımı hatırlıyorum da matematiği hiç sevmedim. Kesirler, fonksiyonlar öyle anlamsız gelirdi ki boşa vakit öldürüyorum diye düşünürdüm. Soracak kadar cesur olsaydım şu soruyu sormak isterdim: Hocam, bunlar hayatımızda ne işe yarayacak?

Ayrıca okumak küçük yaşta kazanılır. Masallarla, hikâyelerle, çizgi romanlarla okumaya başlayanların nasıl iyi bir okur olduklarını duymuşuzdur hepimiz. Goethe'nin dediği gibi: “Okumayı öğrenme, sanatların en zorudur.” Oysa anne babalar çocukların önüne ilkin ders kitabını koyuyor. Hiçbir özendirici, sürükleyici yanı olmayan kalın kitaplar okunacaklar sıralamasında ilk sırada. Ders kitabını okumayan çocuk, resimli hikâye kitabı okumak ayrıcalığına ulaşamıyor. Dolayısıyla küçük yaşta en önemli alışkanlıktan mahrum büyüyor, sonra hayıflanarak kendine bir sürü bahane bulup okumaktan kendini kurtarıyor. Çok oldu, bir olaya tanık olmuştum. Baba oğul, kitapçıda okul araç gereçlerini temin etmeye çalışıyorlardı. Çocuk muhtemelen üçüncü ya da dördüncü sınıfa gidiyordu. Babasından, kapağı dikkat çekici kitaplardan almasını istedi. Adamın cevabı şu oldu: “Doğru dürüst şeyler oku, dersine çalış önce.”

Oysa okumanın önemi her fırsatta dile getiriliyor ve özendirmek, yönlendirmek için okuma yarışmaları düzenleniyor, çeşitli hediyeler veriliyor. 100 temel eserlerle yönlendirmede bulunuluyor. Anne babalar kitap başına ödül koyuyor. Bütün bunlara rağmen istenilen netice alınmıyorsa, ki durum onu gösteriyor, düşünmek lazım. Sorunlar öyle reçete mantığıyla, kuru nasihatlerle, olmadı tehditlerle, notlarla falan çözülecek gibi değil. Şu dikkatlerden kaçmamalı: Şartlar çok değişti. Kişi zora gelmek istemiyor artık. Hep kolaycılık peşinde. Modern hayat

ona sürekli yenilikle birlikte kolaylık, heyecan, haz, itibar sağlıyor; televizyon, bilgisayar, internet sürekli takip edilmesini gerektiren programlar sunuyor; sosyal paylaşım siteleri kısıntı ve çalıntı bilgilerle egosunu tatmin etmesine yetiyor. Hayat daha cazip imkânlar sunarken insan neden okumak için zaman ayırsın ki!

İnsanın kafası karışık, bir tarafta yapmak isteyip de yapamadıkları, diğer tarafta kendini esir alan bir dünya. Kafa karışıklığına güzel bir örnek: Bir kız öğrenci kitapçının rafları arasında dolaşıyor. Hangisini alacağına karar veremiyor. Göğsüne bastırıldığı küçük çantasını siper edip kitapçıya soruyor: Bana okumam için ne tavsiye edersiniz? Kitapçı, öğrencinin ilgisini, okumaktan hoşlandığı yazarları soruyor; fakat net bir cevap alamıyor. Kız, yani, diyor, kolay okunan bir şey olsun ama basit de olmasın. Kitapçının önerilerine de akli yatmadığından almadan çıkıyor.

Edebiyat gerçekten yararsız mı?

Bu noktada, edebiyat gerçekten yararsız mı? diye bir soru akla geliyor. Ali Çolak 18.12.2010 tarihli *Zaman* gazetesinde, "Edebiyat Ne İşe Yarar" başlığıyla şunları yazmıştı: "Edebiyat, günbegün kirlenen, saflıktan uzaklaşan bir dünyada temiz ve uyanık kalmanın, vicdanî ve ahlâkî çürümeye karşı durmanın güçlü kalelerinden biriydi. Kendiliğinden korunaklı, temiz bir alan da oluşturuyordu bu kale, orada yaşayanlar için. Edebiyatı savunmak, yaşanabilir bir dünyayı savunmak demektir. Doğrusu bu ya, 'söz'ün geçmişten beri taşıya geldiği itibar ve önümüze serdiği büyük birikim, insanı böyle muhayyel bir gücün varlığına inanmaya ikna ediyordu. Bir avunma mıydı bu, sâfiyâne bir inanış yahut büsbütün aldanış mıydı?"

"Edebiyatı savunmak, yaşanabilir bir dünyayı savunmak demektir." Gerçekten bugün bunu anlamak zor. "Yaşanabilir dünya" tasavvuru değişti her şeyden ön-

ce. Büyük ideallerin kolu kanadı kırıldı. İnsan artık sadece günü kurtarma/yaşama derdine düştü. Kimse öyle büyük laflara da inanmıyor. Ne kadar yazılıp çizilse de herkes bildiğini okuyor. Ali Çolak, devamında şunları yazıyor: "Egemenlerin kumdan kalelerini yıkacağına, vicdanları titreteceğine, yarının güzel dünyasını kuracak yolları açacağına inandığım edebiyatın gücüne inancım gitgide sarsılıyor. Söz, barbarlığı bertaraf edemiyor artık, savaşları bitirmiyor. Bachmann'ın o harikulade tespitiyle, iki insan arasında başlayan faşizmi durduramıyor. Sesi yüksek çıkarlar, işbitiriciler, benbilirimciler itibarlı yaratıklar olarak üstümüze basa basa yürüyor." Evet, hak vermemek mümkün değil. Bulduğumuz yerden dünyaya baktığımızda Mefisto tarafından ruhları işgal edilmiş insanların çağında yaşadığımızı görüyoruz. Bu çağda söz onların, üstelik bütün sözler onlara hizmet ediyor; savaşlar durmuyor, tecavüzler engellenemiyor, Afrika bir türlü açlıktan kurtulamıyor, Müslümanlar kendine gelemiyor, sefalet diz boyu... Bu şartlarda edebiyat!

Evet, edebiyat; hatta sinema, tiyatro... Özdenören'in sözünü ödünç alıp söylersek: "Edebiyat, kuşku yok ki, bir kültür ve uygarlık olayıdır. Çeşitli işlevlerinden biri de ait olduğu uygarlığın inceliklerini, nüanslarını yakalamamıza yol açmasıdır. Alışılmış deyimleriyle, daha önce bilmediğiniz ufuklar açar önünüze." Farkındalık yaratmak, ötekini anlamak, başkalarının acılarına dokunmak ancak sanatın incelikleriyle mümkündür. "Her yazı bir girişimdir." der Sartre. Her ne kadar talep görmese de yazılanlar, "İnsanlık hallerini mesele edinen edebiyatın" insana dair söyleyecek çok şeyi var. Sesimizin, duygumuzun, düşüncemizin, acılarımızın, hatta öfkemizin, nefretimizin yarına kalması için. Hadimî'nin şu sözünü hiç unutmam:

*“Kâmil odur ki; koya her yerde bir eser,
Eseri olmayan yerinde yellere eser.”*

Eser sadece kişinin değil, toplumunun da yüz akıdır. Bugün toplumlar, eğitim düzeyleri ve yılda kaç kitap yayımladığıyla ölçülüyor. Hiç kimse üzerine cehalet gölgesi düşün istemmez. Okumak için bahaneler öne süren öğrenciler de sosyal statü için okumadıkları kitapları okumuş gibi her ortamda anıyorlar.

H.Mann'ın şu tespitiyle noktalayalım: “Bütün romanların ve hikâyelerin amacı kim olduğumuzu bildirmektir, Edebiyatın önemli bir konuma sahip olmasının nedeni, sadece doğanın ve insanlar âleminin ayrıntılarını tek tek açıklaması değil, insanları hep yeni baştan keşfetmesidir.”

CEZBEDE BİR NARSİST ÜZERİNE VURAL KAYA İLE SÖYLEŞİ

Konuşan: Ayşe BAĞCIVAN

— *Merhaba, öncelikle yeni kitabınız hayırlı olsun. Cezbede Bir Narsist ilginç bir isim... İsmiyle başlayalım. Ne dersiniz?*

— Merhaba. Teşekkür ederim. İlk kitabımda da kapalı bir isim olduğundan eleştiri aldım. İkincisinin de kaderi aynı oldu. *Renga* da *Cezbede Bir Narsist* de belirli bir şiir sever tarafından da çok hoş karşılandı. Bana gelince, ikisinden de memnunum açıkçası. Cezbenin aynı zamanda narsistçe bir tavra yakın hali aklıma hep kurcalar. Eleştirel okularımın ucunda duran ben'den olanın prensipsizliği, pervasızlığı canımı acıtıyor her zaman. Bu sebeple ben'im dünyamın insanı eleştirile eleştirile varacağı yere varacak. Çünkü aşırı pohpohlanmış, kibrin piramitlerinde tepeye doğru tırmanmaya başlamış bir insan güruhunun acziyetini bilmesi de gerekir. Bu acziyeti ona

bildirilmeli. *Cezbede Bir Narsist* aynı zamanda kitaptan bir şiirin de başlığı.

— *Renga* gerek ismiyle gerekse içeriğiyle beğenilen bir kitaptı. İkinci kitabınız *Cezbede Bir Narsist* de dış dünya anlatımıyla yoğun bir kitap. İkinci kitaptaki şiirsel serüveninizi sorsak size ne dersiniz?

— Dış dünya, dıştan anlatım, iç sesin yer yer şiirde kendini şiirden arındırması, adına her ne dersek diyelim, şiirden yana bir iş, bir uğraş, bir iyiliktir. Elbette bir kitapla diğeri dil değiştirme eğilimi gösterebilir. Daha doğrusu dil değiştirmeden ziyade yeni arayışları kendi dil kurgunuzun üzerine bina edebilirsiniz? İnce bir çizgi var tekrara düşmekle yeniyi denemek arasında. Esas olan dilinizi rayından çıkartmadan yeniliğe gidebilmektir. Sürekli bunu denemek istiyorum işin aslı. Durağan, tekrarıcı ve emeksizlikten ödüm kopsun istiyorum. İlk kitaptaki muhalifliğin giderek kaybolduğunu söyleyen eleştirmenler de oldu ikinci kitaptaki şiirlerimi yayınlama sürecimde, ben öyle olduğuna inanmıyorum. Dıştan anlatımcılıkla, dış gözlemcilikle muhaliflik kaybolmaz; yüksek sesle şiir söylemede kimi tavır değişimleri olmuştur, buna itirazım olmaz elbette.

— *Şiirlerinizdeki duruşunuz ve çoğu zaman da şiirlerinizin etkin bir öznesi olmanız üzerinde dursak?*

— Şiirsel söyleyişteki tavır şairin de tavrıdır elbette. Fakat söz ülkesinin süslü oluşu kişinin gerçek tavrıyla birebir benzerlik göstermeyebilir. Kendi şiirimle bu mukayeseyi yapacak olursam bunu kendim açısından narsist tavır adderim. Sizde öyle görünüyorsa öyledir. Şiir okurundur çünkü. Artık şairden çıkmıştır...

— *Bir de tabii şiirlerinizin yaşanan/yaşanmayanlar karşısındaki tanıklığından, dış dünya gerçekliğinden bahsedelim...*

— Modernlik eleştirisi üzerinden abartılı bir şekilde ilerlediğim iddiasında olan dostlarım da oldu yakın zamanlara

kadar. Fakat başka bir imkanım yok, illa ki bunu öncelemeliyim. Şiirle varmak istediğim budur belki de. İnsanın içini ezecek acılı, arabesk türü, anlık buluşçu ve lir salvolarla dolu dizelerle hayran kitlelerim olsun diye bir derdim yok sonuçta. Bir yıldız gibi popüler endişeler taşıyamam, buna hakkım yok. Söylediğim şiirin buna imkan kılacağı da yok. Çarpık, çapraşık şeyler görüyorum sürekli. Kusur arayıcısı mıyım? Sürekli kusur görmek midir hoşuma giden? Hayır. Kusur kişisel işlerin artışı, fakat zihniyet eleştirisi şiir üzerinden yürütülebilecek bir değer bençe. Değer diyorum, çünkü sırf estetik çıkışlarla şiiri kısıtlamak kendi alanımı da kısıtlamak olacak. Bunu kaldıramam sanırım.

— *Toplumun gerçekle-
rini anlatmada kullandığınız
ironik dil üzerinden edinilmiş
tavır şiirlerinizin çoğunda
hakim durumda. Hatta öyle ki
ironik şiir denildiğinde ilk
aklıma gelenlerden-
siniz. Şiirde ironi,
toplum ve şair... Nasıl de-
ğerlendirirsiniz şiirinizdeki
ironiyi?*

— Şiirsel dilin imkanını kullanarak bir şey söylemeniz gerekiyorsa, siyasi şiir tavrınız varsa, gazete yazılarında, gündelik dilden elbette farklı bir tutumla bunu dillendirmek durumundasınız. Şiirin buradaki imkanı ironidir. Fakat ironiyi tabiri caizse zoraki okura göstermek endişesinden müstağni bir eda ile buna yaklaşmanızı vaz eder şiir size. Yoksa şiir kendi imkan ve alanlarından sizi itebilir. Buna düşmemek de şairin işi. Emekle birleştirilmiş bir zorluk ödevi. Bunu aşabilmek gene şairin başarısı. Toplumsal kokuşma zirvedeyse ironi şiirinizi gelip bulacaktır. Kişisel ilişkiler, ahlak ve zih-

niyet çürümeyle övünmeye işi vardır mışsa ironi iş başı yapacak demektir. Keşke erdemli, muhteşem toplum olsa da ironi de hiç semtimize uğramasa...

— *Cezbede Bir Narsist'te güncel siyasal meseleleri öykülemeci bir tarzda şiirlerinizde ağırlıyorsunuz. Bu tarz şiirlerinizi üçüncü kitabınızda da görebilecek miyiz?*

— Üçüncü kitaptaki şiirsel ilerleyişimin kısmen değiştiğini hissediyorum. Yeni şeyler denemeyi ihmal etmeyi hiç düşünmüyorum. Yer yer dize kırmacı

bir anlayışla ilerlettiğim şiirlerim de mevcut, muhalif sesi şiirsel sesin içerisinde eriyik yaparak ilerletmeye çalıştığım şiirler de... Dilde donuklaşmanın şiirime yarar sağlamayacağımı bir tek değiştirmeyeceğim şeyin şiirde konuşma diline yaklaşık durmam olduğunu söyleyebilirim. Her yeni kitapta daha çok çalışkanlık gerektiğinin de bilincindeyim.

— *Cezbede Bir Narsist'le ilk kitap arasındaki heyecan farkı neydi? Dil, estetik algıları arasındaki farklar ya da?*

— İlk kitap ilk göz ağrısıdır. Yeri bambaşka. Fakat *Cezbede Bir Narsist* kapağıyla baskı kalitesiyle daha şahane. İki kitap da aynı yayınevinden çıktı. İlk kitabım postaya verildiğinde müthiş bir heyecan sarmıştı. Elime aldığımda inanamadım bir süre. O çok başka bir duygu anlatamıyorum. Düz bir laf olacak ama ilk evlat misali. Ben de aynı şeyi söyleyebilirim. İkincisinde de duygulanımlar tarifsiz olabiliyor. Bununla birlikte ilkinde nazaran daha az kitap üzerine yazılırsa bu da üzücü olabilir. Umarım ilkinden fazla yazılır. Şiirim üzerine yazanlara ve ikinci kitabta emeği olanlara çok teşekkür ediyorum.

Vural Kaya

N. Ahmet Özalp: Batının teknolojisine en kökten eleştiriyi Pakdil getirmiştir. Ona göre batı toplumlarında makine insanın kişiliğinin önüne geçmiştir. Bu durumun ortaya çıkardığı dengesizlik, batı yaşantısında gözlenen uyumsuzluğun temel nedenidir.

Akif Emre: Pakdil yaşadığı dünya ile hesaplaşmaya girmiştir ki; edebiyatla eylemliliğin keşiştiği yer burasıdır. Umut oyunu Pakdil'in modern bir yaklaşım içinde batı tiyatrosundaki gelişmeleri takip ettiği gösterir. Yabancılaşmayı, insanın tükenişini ve kurtuluş umudunu başarıyla ele almıştır.

Veli Urhan: Umut oyunundaki sapık kentlin ağına düşen insanın tanrı düşüncesiyle bağları kesilmek istenmiştir. Bu insan ancak keskin bir bilinçle bundan kurtulabilir. Pakdil eserinde insana duyduğu umudu öne çıkartmıştır.

Cemal Şakar: Pakdil'e göre batı uygarlığı insan doğasına aykırı, insana yabancılaşmış bir uygarlıktır. Batı, akli ve makineyi öne çıkarmış, kalbi göz ardı etmiş, kirletmiştir.

İsmail Sert: İstanbul'dan gelip Paris'te Pakdil'i bir cümleyle anlatacak olursak; Pakdil 'yeryüzüne biterim' diyen, diyebilen biridir. Bu cümlede yaratılış karşısındaki hayranlık, tecelli karşısındaki teslimiyet ve sorumluluk vardır. Pakdil inancı ve adaleti gözeterek seslenir: 'Birgün ulaşacağımız yeryüzü yaşasın!'

Hece'nin Pakdil sempozyumlarının bildirilerini toplayıp bir özel sayı kimliğiyle okuyucuların karşısına çıkma hazırlığı var. Bunun müjdesini de şimdiden vermiş olalım.

AHMET TÜZÜN VEFAT ETTİ

Kültür ve edebiyat insanı Ahmet Tüzün, 4 mart 2012 günü hayatını kaybetti. Tüzün, Antalya'nın kültür sanat hayatına olduğu kadar, edebiyata, şiire de katkıları olan bir yazardı. Altın Portakal Şiir Ödülü ve Sempozyumu'nun mimarlarından olan Tüzün, 1998'den 2009'a kadar, bu ödül kurumunun işleyişinde, sempozyumların gerçekleştirilmesi ve sempozyum kitaplarının hazırlanmasında, ve bu ödülün Türk şiir ortamında önemli bir yere gelmesinde öncü bir işlevi yerine getirmişti. 1958 yılında Antalya'da doğdu. İl-

Ahmet Tüzün

kokulu Antalya'da, Orta ve Lise tahsilini Almanya'da tamamladı. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi. "Alman Edebiyatı'na Berlin Duvarı'nın Etkileri" adlı Yüksek Lisans çalışmasını tamamladı. 1979-1981 yılları arasında DAAD Bursu ile misafir öğrenci olarak Münich Üniversitesi'ne devam etti. Edebiyat yazılarını Oluşum, Sincan İstasyonu, Yeni

Biçem, Mühür, Mor Taka, Şiiri Özlüyorum, Şair Çalışıyor, Yom Sanat, Tömer Bursa, Bahçe, Yeni Düşlem, Zalifre Yazıları, Şiir Saati, Eliz gibi dergilerde yayınlayan Ahmet Tüzün'ün Türkçe'den Almanca'ya yaptığı çeviri kitapları bulunmaktadır. Antalya Sanatçılar Derneği, Edebiyatçılar Derneği, PEN, BESAM, Özerk Sanat Konseyi üyesi olan Ahmet Tüzün, uzun yıllar Antalya Kültür Sanat Vakfı ve Altın Portakal Film Festivali'nde sanat danışmanlığı görevini üstlenmiş ve 1998-2009 yılları arasında Altın Portakal Şiir Ödülü ve Sempozyum'u Yürütme

Kurulu Üyeliğinde bulunmuştu. Tüzün, Antalya'da yayınlanan Cumhuriyet Akdeniz Gazetesi'nde köşe yazıları yazıyordu. **Türkçe'den Almanca'ya Çeviri Kitapları:** Jale İnan'a Saygı: Perge Kazıları, Antalya Müzesi Tarihçesi ve Heykelleri. **Yayına Hazırladığı Kitaplar:** *Hayalete Övgü ve Ahmet Oktay Şiir*, Alkım Yayınları, 2003; *Yavru Aslandan Konu Komşuya ve Necmi Zeka Şiiri*, Yom Yayınları, 2004; *Cendere ve Güven Turan Şiiri*, Şiirden Yayınları, 2005; *Beni Hiç Göremezsin Odağında Yücel Kayıran Şiiri*, Şiirden Yayınları, 2006; *Ba Şiiri ve Birhan Keskin*, Metis Yayınları, 2007; *Cevat Çapan Şiiri ve Bana Düşlerini Anlat*, İkaros Yayınları, 2010

EDEBİYATA TEŞVİK

Edebiyat Eserlerinin Teşvik Edilmesi Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Kültür ve Turizm Bakanlığınca edebi eserlerin üretilmesine verilecek teşviklere yönelik usul ve esasları kapsayan yönetmeliğe göre, Türk edebiyatı kapsamında özgün yapıtların yayımlanmasını özendirmek ve geliştirmek amacıyla Bakanlık bütçesinden teşvik verilebilecek.

Sağlanacak teşvik için ayrılacak kaynaklar, bütçe imkanları çerçevesinde bu amaçla tahsis edilecek ödenekten karşılanacak. Her proje için sağlanacak desteğin miktarı projenin süresi ve özellikleri dikkate alınarak Komisyon tarafından ola-

rak tespit edilecek. Komisyon, süresi 3 ay olarak belirlenen projeye 138 bin, 6 aylık projeye 276 bin ve 1 yıllık projeye 552 bin gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımından elde edilecek miktarı geçmemek üzere destek sağlanacak. Komisyon tarafından belirlenen teşvik tutarının yüzde 30'u proje başlangıcında, yüzde 40'ü projenin gelişim ve gerçekleşmesine ilişkin izleme raporunun Bakanlıkça kabul edilmesinden sonra, yüzde 30'u proje tamamlandıktan ve kabul edildikten sonra ilgililere ödenecek.

DÜNYA ŞİİR GÜNÜ KUTLANDI

21 Mart Dünya Şiir Günü, bugün İstanbul'un her iki yakasındaki çeşitli etkinliklerle kutlandı. Türkiye Yazarlar Sendikası'nın düzenlediği etkinlikler, Kadıköy'de Beşiktaş İskelesi'nde Şiir Günü Bildirisi'nin okunmasıyla başladı. Sendikanın ikinci etkinliği ise, Işık Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Maslak Kampüsündeki panel oldu. Mustafa Köz'ün yönettiği "Sanatta Yaratı Süreci" başlıklı panele, Prof. Meriç Hızal, Prof. Dr. Zeynep Sayın, sanat eleştirmeni Canan Beykal ve şair Salih Bolat konuşmacı olarak katıldı. Türkiye PEN Kulübü'nün Dünya Şiir Günü etkinliği ise İstiklal Caddesi'ndeki Fransız Kültür Merkezi'nde yapıldı. Dünyada tutuklu yazar ve gazetecileri temsilen sahnede bir "Boş İskemle" de yer aldı.

EDEBİYAT HURAFELERİ-3 ŞİRDE AVAMLIĞIN METHİ

(Daha evvel, yazdığım Herhangi Biri'nin poetik macerasında herkesleşmeyi destekleyen internetin şiirde yarattığı anonim personayı ve şiirdeki etkisini göstermiştim. Tamamıyla olumsuzlamadığım bu Biri poetik bazı patikaları ortodoks kanala açabilirdi. Bu ortodoks olan için bir imkândı. Herhangi Biri, Tanrı-şairin antikoruna olabiliyordu. Aslında o daima vardı, sokaklarda, kahvelerde, otobüslerde zaten bir sese sahipti. İnternet ona mikrofon tuttu. Tıpkı evlerinde görüntülenen insanlardan TV programı yapıları gibi sahneye taşıdı. Artık dünya bir kulis ve sahneydi, salt seyirci yoktu. Yıldızları onları alkışlayan topluluktan ayıran sınırlar ortadan kalkıyordu. Bir memurun kendi eliyle Youtube'a yüklediği bebeğinin videosu önce çok tıklanıyor, ardından bir "çok tıklanan" olarak ekrana getiriliyordu. Sosyal paylaşım siteleri herkese birer profil, içeriksiz veya kopya içerikle hayran sahibi olma fırsatı veriyordu. İçerik üretme ve yayma açısından şair ve okuru arasındaki fark salt bir derece farkına dönüşmüş görünüyordu. Tarafsızca yeniden betimlediğimiz bir olgu bu. Buraya kadar olan süreç biliniyor.

Fakat bu Biri, onu kendi kişisel macerası esnasında keşfeden şairler eliyle dolaşıma girdiğinde arkasındaki o şiirsel macera görünmezleşti. Elimizde böyle bir maceradan geçmeden var olan salt bir kopya kaldı. Tabir caizse şairler arasında ikinci nesil Herhangi Biri'leri kendi kökenlerini ve geliş nedenlerini bilemiyordu. Onlara dikte edilen 'şairin herkes gibi olması gerekliliği' zaten içlerinde hiçbir zaman yaratmadıkları fark nedeniyle boş bir egonun tınlamasına dönüşecekti. Peki, bu egonun vaftizini niçin şiirle sağlamak gerekiyordu? Neden ille şiir? Şiirin böylesi bir kamusal ödevi olabilir miydi?

Tabii ki bu fotoğrafın tamamı değil, ancak bu bölümde kurgulanan hurafenin kilit noktasında duruyor. Uzun şairlik macerasında çe-

TAKİP MESAFESİ

Hayriye Ünal

şitli evreleri sıradıktan sonra bir dönüm noktası olarak sadeliğe, herkes gibi olmaya gelen bir şair, bunu poetik bir ilkeye dönüştürdüğünde sorun -onun şahsında değilse bile onun nüfuz alanında- çatallaşarak Türk şiirinde geçmişten gelen derin sorunlarla birleşti. Bu havzanın içerdiği tüm karmaşaya rağmen yorumlanabilir olduğuna inanıyorum. Bunun için şiirimizdeki avamlaşma eğiliminin bir hurafe olduğunu iddia ederek bunun günümüzdeki göstergelerini okumaya çalışacağım. **Liman Mehmetcihat** bu hurafe için yarattığı görsel şiirleriyle bölüme katkıda bulundu. **Yalçın Armağan**'ın yazısı ise bu hurafenin gökten zembille inmediğinin bir kanıtı. Armağan, yazısında Türk modernleşmesinin niçin kendine yeterlik ilkesi üzerinden işlemediğini sorguluyor. Yalçın kitabında zaten "Tanzimat döneminde seçilebilecek başka metinler varken, sonraki kuşaklar tarafından bazılarının tercih edilmesi, nasıl bir edebiyat inşa edilmek istendiğini açık biçimde gösteriyor ve bu kitaptaki temel iddiam olan Türkiye modernleşmesinin estetik özerkliği imkânsız hale getirecek bir projeye sahip çıktığını görmeye olanak sağlıyor."¹ diyerek meselenin özüne estetik özerkliği koymuştu. Bunun karşısında ise Türk edebiyatının tercihi duruyordu: "Aynı aydınlar seçkin bir kültür yaratmanın peşine düşmeleri olanaklı iken bunun tersine kültürün avamlaştırılmasını tercih ederler."² Demek ki avamlaştırma eğilimi bir anlamda -asıl amacı bu değilse bile- estetik özerkliğin önünü almayı da sağlıyordu. Bu noktada günümüzde özerklik düşüncelerinin sürekli engele takulmasının da sebebinin bu alt yapı olduğunu söylemek yanlış olmaz.)

İkinci Yeni'nin bitimine kadar getirdiği kitabında Yalçın yukarıda bahsettiğim tercihin amacını şöyle ifade eder: "Türkiye modernleşmesinde ilk modernlerden itibaren amaç, edebiyatın nasıl bir temsil gerçekleştireceğini belirlemek değil, avamın anlayabileceği bir dili inşa etmektir. (...) Avamın anlayacağı bir edebiyat inşa etmek, Türkiye'de modern bir

tahayyül olarak ortaya çıkmış, 'kamusal dil' arzusu, dilin bireysel kullanımı yoluyla temsil biçimlerinin özerkleşmesinin önündeki bir engele dönüşmüştür."³

Bugün geldiğimiz noktayı yorumlarken üstteki yorumun yönlendirici boyutu önem kazanmaktadır. Demek ki bugün şiirin/şiir anlayışlarının dergiler kanalıyla yayılımında bir problem olarak saptadığımız avamlığın övgüsü, şüphesiz başka adlar altında tarihsel olarak da şaire gösterilmiş olan istikametti. (Bir şairin bunu fark ettiği noktada kalıcılık ve gelecek hırsıyla, zaten kolay olanı, tarihsel olarak açılmış yolu tercih etmemesi için sebep var mı?) Eğer şairin şiire devam yolunda, şan şöhret kalıcılık vb. şeyler dışında içsel bir zorunluluğu yoksa şiir tarihinin kendisine dayattığı yolu izlemesi kendi yararınaydı. Dolayısıyla çoğunluk bunu seçecekti bugün olduğu gibi. Tabii farklı görünümelerde.

Böylece bugün şiirimizdeki avamca eğilimler, hem şairlerin şiirle meşguliyetlerindeki motivasyonun içerde (şairde) değil dışarıda (şiir tarihinde) yer aldığını gösteriyor hem de estetik özerkliğe direnci yeniden ve yeniden besliyor.

Şiirimizdeki avamca eğilimleri izleyebilmek için bazı parametreler tespit ediyorum. Görünüşte kimse avamlıktan yana değildir, avamlığı kendi üstünde görmek istemiyordur. Çünkü avamlık tercih edilebilir olanın adı değildir görünürde, fakat başka isimler altında (sadelik vb.) yapılan işler neticede avamlık kapısına çıkmaktadır. Bizim bunları tek tek ele alırkenki derdimiz ise topluca avamlığın övgüsüne dönüştüklerini iddia etmek. Burada itinayla dikkat edilmesi gereken şey şudur: Avamlığa giden yolda kullanılan malzemenin kendisinde sorun yoktur, edebiyat her şeyi konu edebilir, her tekniği uygulayabilir, her malzemeyi kullanabilir. Örneğin ilk parametre olan sokak benim tarafımdan kesinlikle dışlanma amacı güdülmeyen bir

zenginlik unsuru iken şiirde inilmesi için hedef olarak seçildiğinde avamlığın göstergesi olmaktadır. “Sokak, aslında bir yazar için görüldüğünden daha tehlikeli bir konudur. Kolaylığı, yüzeyselliği de beraberinde getirebilir.”⁴

Sokağa inmek, Çıkmamak için icat edilmiş bir kule: Fildişinden

Sokağın, argonun bir söylem olarak kurgulanmasından söz etmiyoruz. Belirsizliğin, tekinsizliğin, hiyerarşinin kayboluşunun, özellikle kurmaca için barındırdığı imkânlar nedeniyle bir kurmaca mekânı olarak kurgulanması sokağın edebiyatta tüketilebilir boyutudur. Şairin sokağa inilmesi teklifi ile başlattığı yolunsa, bundan Joycevari bir ‘önemsiz odaklanma’yı anlamıyorsak, iki sapağı var. Şiirin sokağa inmesinden bahsedildiğinde kabaca iki şey anlaşılır:

1. Şiir basitleşerek, herkesleşerek, aleladeleşerek sokağa iner; 2. Şiir siyasallaşarak sokağa iner.

Normalde bu iki sapak birbirinden oldukça ayrıken sokağın şiirsel gayelerle bu amaçları birleştirdiği noktada sorun başlar. Bu sözlerin sağladığı açıklıkta bugüne baktığımızda gerçekte son derece politikasızlaştırılmış herhangi biri’nin, herkes gibi olanın, aslında siyasete alet edilen edebiyatçının kamusal eylem alanında politika ile ‘upload’ edilmiş bireyle pek de ayrılmadığı söylenebilir.⁵ Örneğin deneysel iddiaları olan bir şairle artık siyasi olduğunu vurgulayan şair sorunsuzca/sürtüşme yaşamaksızın yan yana var olmaktadır. Ironist şair normalde seçkindir, fakat bireysel olarak şiir duygusunu korumaya çalışırken yer aldığı dergi gereği gündelik dilin savunuculuğunu yapmak zorunda hisseder. Bu –kendi mantıkları açısından- ‘uygunsuz’ birleşimler me-

selenin aslında şiir tarihsel bir dayatmanın altında biçimlendiğini göstermektedir. Siyasi duyarlılıklar da herkesleşmenin övgüsü de şiir tarafından kutsanmaya bir kez daha muhtaç görünmektedir. Şiir burada birilerinin gizli amaçlarının oyuncağına dönüşmektedir. Peki, meselenin esasında kalmak, salt şiir merkezinde konuşmak neden bu kadar zordur?

Aslında kullandığımız fildişi kule gibi bazı deyimlerde gerçeği fark etmek zor değil. Sanatçının kopukluğunu ima etmek için olumsuz vurguyla kullanılan bu tabir vb. ifadeler şairi ve sanatçıyı insanların arasına karışmaya teşvik etmektedir. Elbette burada şair mekânı açısından bir problem yok. Fakat bunu izleyen, talep edilen durum şiir dilindeki sokak göstergeleridir. Şairin insanlar arasında olması yetmemektedir, bunu şiir diliyle kanıtlanması gerekmektedir. Herkes gibi olduğunun kanıtı şiirin kendisi tarafından gösterilebilir ise olumlanmaktadır. Hakan Kalkan’ın bir ifadesine bakalım: “mutfakta oturuyorsun, menemen eşliğinde Türk şiirini konuşuyorsun” Burada örtük olarak ifade edilen şey, menemen yerken Türk şiirini konuşamayanların da varlığıdır. Aslında böyleleri olduğunu sanmıyorum, fakat buradaki açık ifade, şiiri menemenden ayıran bir kutsallık türü varsa onun saçma olduğu düşüncesidir. Şiire insanüstü bir kutsallık atfetmeye ben de taraftar değilim. Fakat insanlığa ayarlı bir düzeyi neden işaret etmesin? Hem menemen ve şiir tarifleri arasındaki farkı ortadan kaldırmanın ne tür bir hurafeyi beslediğini görmek zorundayız. Hayat sokakta ise şiir de sokakta olmalıdır Kalkan’a göre. “Kavga sokakta. Sokak bizi yutabilir de. Sokak korkutuyor bazen beni, ama hayat sokakta.”⁶

Çok uzağa gitmeden bir örnek de Osman Özbahçe’nin günümüz şiiri üzerine bir yorumundan:

“Sokaktaki insan her yerdeki insandır. Yenilik bu insanı esas almaktır. (...) Konuşma diliyle somut insanı esas alan şiir, buradaki hayat algısıyla modernleşmiş (...)”⁷

